

Čís. 9061.

Služební požitky železničních zaměstnanců.

Třebas bylo ředitelství státních drah poukázáno výnosem ministerstva železnic, by posuzovalo železničního zaměstnance, jakoby se jednalo o reaktivovaného, neplynul z toho nárok zaměstnancův na vyplácení služebních požitků též za dobu, po kterou nebyl v činné službě a nekonal pro železniční správu práce.

Podal-li zaměstnanec po 1. lednu 1926 žalobu o zaplacení nedoplatků, jichž doplacení se byl domáhal správní cestou již před tímto dnem, nemá na jeho nároky vlivu nařízení ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n.

U železničních zaměstnanců, kteří dnem 1. ledna 1921 nedovršili patnáct definitivních služebních let, zůstala inteligenční zkouška jednou z podmínek pro jmenování úředníkem statu III b).

Zařazení zaměstnance do statu III a) ve smyslu výnosu min. železnic ze dne 23. srpna 1921, čís. 47.603 není zůstaveno výhradně volnému uvážení ministerstva železnic, nýbrž přísluší nárok na zařazení, prokáže-li se, že zaměstnanec splnil předepsané podmínky.

(Rozh. ze dne 26. června 1929, Rv I 1718/28.)

Právoplatným rozsudkem ze dne 4. března 1927 bylo uznáno právem, že nárok žalobce (kancelářského výpravčího státních drah) proti žalovanému státu, by byl jmenován kancelářským výpravčím s platností od 1. července 1920 a by mu byla podle výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 53.924 propočítána služební doba s finančním účinkem od 1. ledna 1921, jest po právu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení 80.619 Kč 14 h. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci 59.306 Kč 61 h. Odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání potud, že uznal žalovaný stát povinným zaplatiti žalobci 65.150 Kč 33 h, a nevyhověl odvolání žalovaného, jež se domáhalo, by žaloba byla zamítnuta, pokud se domáhala prisouzení více než 18.480 Kč 74 h. V tomto směru uvedl v důvodech: Odvolání žalovaného není opodstatněno, neboť vycházení jest z mezitímního rozsudku a ze zjištění soudu první stolice. Tímto rozsudkem vysloveno, že žalobce má nárok, by byl podle odst. B písm. a) výnosu min. žel. ze dne 30. června 1920, čís. 17.301/I-3 jmenován kancelářským výpravčím s platností od 1. července 1920 (čís. 2 ad B a—d). Poněvadž jak v době vydání onoho výnosu, tak i dne 1. července 1920 konal jako výpomocný kancelářský zaměstnanec kancelářské služby

účetně administrativní, měl nárok, by byl jmenován kancelářským výpravčím a dostával jako takový plat od 1. července 1920, při čemž jest nerozhodno, že byl 20. října 1920 propuštěn ze služeb státních drah, neboť nárok na jmenování kancel. výpravčím vzešel mu s účinkem od 1. července 1920, když vykonal 27. května 1921 s úspěchem předepsanou inteligenční zkoušku. Podle nařízení min. žel. ze dne 18. června 1921, čís. 35.081-I/3 byli zařaděni do statu III. a) i kancel. výpravčí a podle prováděcího výnosu ze dne 23. srpna 1921, čís. 47.603 měli se podle přechodných ustanovení zařaditi do toho statu, třebaže neměli předepsané (pod odst. 2 čís. 8 a) předběžné vzdělání — a žalobce je neměl — i oni kancelářští výpravčí, kteří skutečně konali příslušnou službu, měli nejméně dobrou kvalifikaci, plně uspokojovali dosavadním služebním výkonem a chováním a byli v každém ohledu hodni důvěry. V době tohoto nařízení a výnosu byl žalobce v činné službě železniční a měl býti jmenován kancelářským výpravčím s platností od 1. července 1920. Přiznává-li žalovaný v odvolání, že žalobce měl býti zařaděn do statu III. a) od 1. července 1921, uznává tím, že byly u něho podmínky vyžadované pro ono zařadění po rozumu nařízení čís. 35.081-I/3 a výnosu čís. 47.603/21; leč podle ustanovení § 10 (2) v. n. min. železnic ze dne 24. září 1921, čís. 53.924 mělo se započtení a propočítání jeho státi s finančním účinkem od 1. ledna 1921, nikoli teprve od 1. července 1921, neboť ve smyslu výnosu min. železnic ze dne 30. října 1923, čís. 67.422 Pres. 3 bylo přihlížeti k žalobci jako k reaktivovanému, tedy nemělo jeho propuštění pro něho škodlivé následky; to také odpovídá mezitímnímu rozsudku, podle něhož mu má býti propočítána podle citovaného výnosu čís. 53924/21 služební doba s finančním účinkem od 1. ledna 1921. Že žalobce vyhovoval přechodným ustanovením výnosu čís. 47.603/21, potvrdil svědek Jan J. a uznalo min. žel. ve výnosu ze dne 13. června 1924, čís. 29.310-Pres 3/24. Soud odvolací sice nesouhlasí s názorem soudu první stolice, že zařadění žalobce do statu III a) ve smyslu přechodných ustanovení záviselo na volném uvážení min. železnic, neboť, vyhovoval-li jim, musil by býti do něho zařaděn, než uznává-li žalovaný nyní sám, že má býti do toho statu zařaděn, netřeba zkoumati, zda vyhovoval podmínkám. Není správným názor žalovaného, že nedoplatky za dobu do 27. dubna 1923 jsou promlčeny podle § 70 čís. 5 vl. nař. ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n., jenž jest v soulase s § 151 čís. 6 zák. čís. 103/26. Žalovaným nebylo tvrzeno, že se pohledávky zaměstnanců stát. drah z definitivního služebního poměru promlčovaly před tím v kratší době. Podal-li žalobce 28. dubna 1926 žalobu o zaplacení nedoplateků, jichž doplacení se již před tím domáhal cestou správní, a pokračoval-li řádně ve sporu, nemohlo na nároky ty míti vlivu vládní nařízení čís. 15/27, třebaže stanovilo, že nabývá účinnosti 1. ledna 1926, tedy před podáním žaloby, neboť mohlo se týkati jen nároků dosud neuplatňovaných a vzešlých před 1. lednem 1923, nikoli však nároku žalobcova, jehož případné promlčení bylo by bývalo přetrženo podáním žaloby. Proto právem soud první stolice přiznal žalobci doplatek jeho služebních požitků od 1. ledna 1921.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu, vyhověl však dovolání žalovaného, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a rozhodl.

Důvody:

K dovolání žalobcovu: Žalobce napadá rozsudek dovolacím důvodem podle § 503 čís. 4 c. ř. s. jen proto, že mu nebyla v odstavci II. výroku rozsudkového přisouzena ještě další částka 1.962 Kč 72 h s 5% úroky ode dne 1. ledna 1926, kterou požadoval za dobu, kdy byl mimo železniční službu, byv z ní propuštěn. Jeho dovolání není oprávněno. I když bylo ředitelství státních drah v Hradci Králové výnosem ministerstva železnic ze dne 30. října 1923, čís. 67.422 — Pres. 3 — poukázáno, by posuzovalo žalobce jakoby se jednalo o reaktivovaného, neplyne z toho nikterak jeho nárok na vyplácení služebních požitků též za dobu, po kterou v činné službě nebyl a pro železniční správu práce rekonal. Naopak výnos ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 53.924 a výklad k němu (věstník ministerstva železnic z roku 1921, čís. 43) vycházejí ze zásady, že započtení a propočtení jest provésti podle doby skutečně ztrávené ve službě. Ani jinak nemá žalobcův nárok na požitky za dobu, po kterou nebyl v železničních službách, zákonného podkladu, takže uplatňovaný jím dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci není opodstatněn a jeho dovolání bylo odepřiti úspěch.

K dovolání žalovaného: Žalovaný domáhá se zamítnutí žaloby, pokud žalobní žádost převyšuje 18.480 Kč 74 h, a uplatňuje dovolací důvody podle § 503 čís. 3 a 4 c. ř. s. Názoru žalovaného, že proti žalobci jest použití ustanovení § 70 (5) vládního nařízení ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n., podle něhož nárok na doplatky příjmů splatných v době dřívější než tříleté před podáním žaloby nemůže býti uplatňován, nelze přisvědčiti a po této stránce se dovolatel odkazuje na správné důvody napadeného rozsudku, jež dovolání nevyvrátilo a s nimiž nejvyšší soud souhlasí. Dovolání žalovaného jest však dáti za pravdu, pokud s hlediska dovolacího důvodu podle § 503 čís. 4 c. ř. s. namítá, že zařazení žalobce do statu III. b) nebo dokonce do statu III. a) již od 1. ledna 1921 odporuje platným předpisům, protože v té době žalobce ještě neměl předepsané inteligenční zkoušky. Nejvyšší soud vyslovil a blíže odůvodnil již v rozhodnutí čís. 6.758 sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, že podle výnosu ministerstva železnic ze dne 23. srpna 1921, čís. 47.603 (věstník ministerstva železnic z roku 1921, čís. 38) u těch železničních zaměstnanců, kteří dnem 1. ledna 1921 nedovršili patnáct definitivních služebních let, zůstala inteligenční zkouška jednou z podmínek pro jmenování úředníkem statu III. b), což jest patrné i z toho, že musila býti vykonána ještě před jmenováním. Žalobce patřil nesporně mezi železniční zaměstnance tohoto druhu a mohl tedy nabýti nároku na zařazení do úřednické kategorie statu III. b) po případě statu III. a) teprve úspěšným výsledkem inteligenční zkoušky. Ježto žalobce vykonal tuto zkoušku — což není sporné — až dne 27. května

1921, mohl by podle toho býti platně jmenován úředníkem statu III. b) po případě statu III. a) teprve v nejbližším jmenovacím termínu po výkonu zkoušky, tedy od 1. července 1921 a nikoliv již od 1. ledna 1921, jak bylo mylně uznáno odvolacím soudem, a podle toho bylo by také vypočítati výši doplatku, který žalobci náleží. Jde však ještě o další spornou otázku, zda má žalobce nárok, by byl zařazen do úřednického statu III. a), jak se domáhal, či jen do statu III. b), a jaké doplatky mu podle toho přísluší. Odvolací soud rozřešil tuto otázku odchylně od soudu první stolice v ten smysl, že žalobce měl býti zařazen do statu III. a). Jest sice souhlasiti s názorem odvolacího soudu, proti němuž ostatně dovolání žalovaného ani nebrojí, že zařazení žalobce do statu III. a) ve smyslu předchozích ustanovení výnosu ministerstva železnic ze dne 23. srpna 1921, čís. 47.603 (věstník ministerstva železnic z roku 1921, čís. 38) není zůstaveno výhradně volnému uvážení ministerstva železnic, jak se domníval soud první stolice, nýbrž že by žalobci příslušel nárok na toto zařazení, kdyby bylo prokázáno, že splnil předepsané podmínky, — avšak odvolací soud odůvodnil přiznání žalobcovu nároku na zařazení do statu III. a) pouze předpokladem, že žalovaný ve svém odvolání prý sám přiznal, že žalobce měl býti zařazen od 1. července 1921 do statu III. a), a že tím uznal, že byly u žalobce splněny podmínky podle výnosů čís. 35.081 I/3 a čís. 47.603 z roku 1921 (věstník ministerstva železnic z roku 1921, čís. 38). Opíraje se o tento předpoklad, vyslovil pak odvolací soud, že vzhledem k uznání žalovaného není třeba zkoumati, vyhovoval-li žalobce zmíněným podmínkám pro zařazení do statu III. a), a přiznal mu doplatek jako zaměstnanci statu III. a) za dobu od 1. ledna 1921 do 31. prosince 1925. Žalovaný právem napadá rozsudek odvolacího soudu v tomto bodě pro rozpor se spisy. V dalším dovodil dovolací soud, v čem spatřuje rozpor se spisy, z kteréhož důvodu zrušil napadený rozsudek.

Čís. 9062.

Není-li žalobní žádost opodstatněna skutkovým přednesem žaloby, nutno ji, ač žalovaný zmeškal první rok a žalobce navrhl rozsudek pro zmeškání, jako neopodstatněnou zamítnouti.

Odvolací soud, přezkoumáváje rozsudek pro zmeškání, jest vázán obsahem žaloby a přednesem žalobce a nemůže podle §§ 180, 182 c. ř. s. působiti na doplnění skutkového přednesu.

(Rozh. ze dne 26. června 1929, Rv I 1992/28.)

Žalobě o uznání vlastnictví k movitostem soud první stolice vyhověl k žalobcovu návrhu rozsudkem pro zmeškání. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalovaný k prvnímu roku o žalobě dne 24. dubna 1928 nepřišel a první soud, vyhověv návrhu žalující strany, vydal podle § 396 c. ř. s. proti žalovanému napadený rozsudek pro zmeškání. Však neprávem. Nedostavení se žalovaného k prvnímu